

بررسی اثرات تجویز خوراکی هورمون EE2 بر روی تغییر جنسیت، رشد و ماندگاری قزل آلاهی رنگین کمان

کمیل رزمی، داود ضرغام، طیبه باشتی، عین الله گرجی پور

پست الکترونیکی مسئول مقاله: k.razmi@hotmail.com

جنس ماده در خانواده آزاد ماهیان دارای رشد بهتری بوده و دیرتر بالغ می شود. این صفات می تواند مزیت های فراوان اقتصادی همراه داشته باشد. یکی از روشهای متداول، عملی و مقرون به صرفه برای تولید جمعیت های تماماً ماده (all-female) در ماهیان استفاده از هورمونهاست. با توجه به اینکه کاربرد هورمونها در صنعت آبی پروری دارای سابقه طولانی می باشد، اما هنوز هیچ روش و دستور العمل بهینه ای برای کنترل جنسیت ماهیان که دارای بیشترین فواید و کمترین مضرات باشد به اثبات نرسیده است. در این تحقیق برای نخستین بار ماده سازی تیمارهای قزل آلاهی رنگین کمان بوسیله هورمون ۱۷ آلفا اتینیل استرادیول (EE2) انجام گرفت. تحقیق حاضر در کارگاه تکثیر و پرورش زرقزل هراز در بهار ۱۳۸۵ صورت گرفت. در این آزمایش چهار تیمار هورمونی و دو تیمار شاهد در نظر گرفته شد و هورمون مصرفی بصورت خوراکی استفاده گردید. لاروها با مقادیر ۵، ۱۰، ۱۵ و ۲۰ میلی گرم در کیلوگرم غذا به مدت ۳۰ روز تغذیه شدند. شروع تغذیه لاروها باغذای هورمون دار، همزمان با آغاز تغذیه فعال در نظر گرفته شد. پس از پایان هورمون درمانی ماهیها تا وزن ۳۰ گرم نگهداری شده سپس صید گردیدند و پس از توزین و بیومتری، گونادهای جنسی ماهیها برای شناسایی تشریح شد. نتایج بررسی ها نشان داد، با افزایش مقدار مصرف هورمون در تیمارها، جمعیت ماده افزایش پیدا کرده و در تیمار سوم و چهارم تولید جمعیت ماده نسبت به تیمار شاهد معنی دار بوده است، بطوریکه در تیمار چهارم ۹۴٪ ماهیها دارای تخمدان بودند. مقایسه رشد تیمارهای هورمونی و شاهد نشان داد استفاده از هورمون EE2 باعث افزایش قد و وزن تیمارهای هورمونی شده است، اگرچه این افزایش منظم نبوده است. مصرف خوراکی EE2 کاهش معنی دار بازماندگی در تیمارها را نیز در پیداشت. نتایج این تحقیق نشان می دهد با توجه به پیشینه استفاده از هورمون های ماده ساز (کاهش رشد و افزایش تلفات) مصرف هورمون EE2 به روش خوراکی در تیمارهای قزل آلاهی رنگین کمان عملی به نظر می رسد.

کلمات کلیدی: قزل آلاهی رنگین کمان - تغییر جنسیت - EE2 - خوراکی